

Europski panel građana i građanki o energetskoj učinkovitosti, prvi sastanak

Centar znanja i informacija – pitanja i odgovori

Izjava o odricanju od odgovornosti

Ovaj dokument sadržava odgovore stručnjaka na pitanja koja su postavili građani i građanke koji sudjeluju u europskom panelu građana i građanki o energetskoj učinkovitosti. Odgovore je dostavio Centar znanja i informacija panela, uključujući dužnosnike Europske komisije i vanjske stručnjake. Ni Komisija ni osobe koje djeluju u njezino ime ne odgovaraju za upotrebu podataka iz ove publikacije ni za pogreške do kojih može doći unatoč pažljivoj pripremi i provjeri. Ovaj dokument ne odražava nužno stajalište ili stajalište Komisije.

Upozorenje

Ovaj je dokument preveden automatskim prijevodom. Prijevod možda nije 100 % točan.

Skupina1

Pitanje	Odgovori	Odgovorili
Zašto postoji nedostatak transparentnosti na privatnom energetskom tržištu diljem Europe, tj. nedostatak transparentnih informacija o tome kako se energija proizvodi i koliki je njezin trošak u drugim zemljama EU-a, pa čak i u vlastitoj zemlji?	<p>Općenito govoreći, podaci o cijenama energije dostupni su na europskoj razini. Detaljnije, Europsko tijelo za statističke podatke (EUROSTAT) za svaku državu članicu objavljuje detaljne statističke podatke o cijenama za različite tipologije potrošača i različite nositelje energije kao što su plin i električna energija (poveznica na podatke Eurostata za cijene koje plaćaju potrošači iz kategorije kućanstvo za plin i električnu energiju).</p> <p>Za više trenutačnih cijena energije dostupni su podaci s veleprodajnih tržišta električne energije. One se mogu pronaći na namjenskim burzama, npr. za električnu energiju putem ove poveznice. Veleprodajno tržište trgovinska je platforma na kojoj proizvođači električne energije prodaju električnu energiju opskrbljivačima energijom (poduzeća koja opskrbljuju kućanstva električnom energijom i šalju račune za električnu energiju). Plinom se trguje na međunarodnim tržištima, a najnoviji podaci o cijenama dostupni su ovdje.</p>	Reinhard Six, Siječanj Rosenow

Skupina 2.

Pitanje	Odgovori	Odgovorili
Kad je riječ o ilustraciji na stranici 9. paketa, sudionik je pitao kada će se taj sustav integrirane energije provesti – koji je predviđeni vremenski okvir i kako je povezan s političkim odlukama?	<p>Taj ilustracija i promjena koju on prikazuje trebalo bi shvatiti kao dugačak proces transformacije bez utvrđenog datuma provedbe. Povećanje lokalne proizvodnje (RES), povećanje elektrifikacije i upotrebe goriva kao što je vodik te tehnologije kao što su pametne mreže pridonijet će tom postupnom prelasku na zeleniji, fleksibilniji, sigurniji i cjenovno pristupačniji energetski sustav.</p> <p>To se već sve više počinje događati – ljudi napajaju svoje automobile kada je električna energija jeftina za mrežu, kućanske baterije upotrebljavaju krovnu solarnu proizvodnju, a pametne toplinske crpke mogu zagrijati domove ljudi kada je to najjeftinije.</p>	Nikolaos Kontinakis (GU ENER), Siječanj Rosenow

Skupina 3.

Pitanje	Odgovori	Odgovorili
Što je energetska zajednica?	<p>Energetske zajednice inicijative su u kojima su građani uključeni u održiviju upotrebu i/ili proizvodnju energije. Primjeri uključuju lokalno stanovništvo koje zajednički posjeduje vjetroelektrane ili solarne ploče ugrađene na krovove. Na taj način kućanstva mogu postati igrači u energetskom sektoru.</p> <p>Energetski koncept zajednice mogao bi ponuditi rješenje za energetsko siromaštvo, primjerice ako energetske zajednice nemaju prednost, već dobrobit svojih članova.</p> <p>Koncept se može proširiti na energetsku učinkovitost, u kojem slučaju energetska zajednica kolektivno ulaže i ostvaruje koristi od radova.</p>	Nikolaos Kontinakis (GU ENER), Goda Perlaviciute

	<p>Za više informacija: Što je energetska zajednica? Europska komisija (europa.eu)</p>	
Postoje li primjeri energetskih zajednica ili je to samo koncept? Subvencioniraju li neke države članice EU-a taj model?	<p>Naime, vlade bi trebale osigurati regulatorni okvir kako bi energetske zajednice bile izvedive. Razvoj energetskih zajednica nije homogen u svim državama članicama, no u većini zemalja postoje primjeri.</p> <p>Kako bi pružio potporu državama članicama EU-a, EU osigurava finansijska sredstva za olakšavanje suradnje između lokalnih i regionalnih vlasti i energetskih zajednica, ali i za ubrzanje nastanka i rasta energetskih projekata zajednice u državama članicama EU-a.</p> <p>Komisija ima repozitorij postojećih energetskih zajednica diljem EU-a dostupan na sljedećoj poveznici: Repozitorij energetskih zajednica – početna stranica – Europska komisija (europa.eu).</p> <p>Repozitorij sadržava i informacije o nacionalnom zakonodavstvu kojim se promiče stvaranje i razvoj energetskih zajednica.</p> <p>Na primjer, španjolska vlada (kao i talijanska, a možda i druge) namijenila je neke proračunske linije Fonda za oporavak za finansijsku potporu energetskim zajednicama i potrošnji vlastite energije: https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility/country-pages/spains-recovery-and-resilience-plan_en#green-transition</p> <p>Onde možete dobiti mnogo informacija o energetskoj zajednici: https://www.rescoop.eu/policy#financing-tracker</p>	Edoardo concari (GU ENER), Mathieu DALOZE (GU ENER), Claire Roumet (energetski gradovi)
Možete li navesti neke primjere mjera za sprečavanje rasipanja energije tijekom prijevoza?	<p>Zakoni o fizici nalažu da ne možemo ostvariti nullu stopu gubitaka tijekom pretvorbe i distribucije energije. Međutim, možemo ih svesti na najmanju moguću mjeru.</p>	Massimo Maraziti (GU ENER),

(Sprečavanje rasipanja energije tijekom faze distribucije energije)	<p>Energija izgubljena tijekom prijenosa relativno je niska; CEER je 2020. objavio sveobuhvatno izvješće. Tehnički gubici posljedica su fizičkih zakona i vrlo ih je teško smanjiti: rastu razmjerno duljini vodova i količini električne energije koja se prenosi. Pretvorba energetskog sustava u načelu će povećati gubitke, uglavnom zato što se energija iz obnovljivih izvora često proizvodi daleko od centara potrošnje te se stoga mora prevoziti na većoj udaljenosti, dok elektrifikacija grijanja i prometa povećava količinu energije koja će se prevoziti.</p> <p>Gubici u distribuciji općenito su veći i stoga postoji veći potencijal za smanjenje. Distribucijske sustave potrebno je nadograditi i preoblikovati kako bi ih se prilagodilo novoj stvarnosti: više električne energije za distribuciju i drugačija struktura proizvodnje. Distribucijski sustavi osmišljeni su za „distribuciju“ električne energije iz proizvodnog postrojenja centra IVEČEM broju potrošača: kad tako velik broj građana ugradi solarne ploče koje u mrežu unose električnu energiju umjesto da se iz nje izvlače, mreže se teško nose s njima; ponekad aktiviraju sigurnosni sustav koji jednostavno isključuje panele („nastav“): to znači da se električna energija jednostavno rasipa. Operatori distribucijskih sustava planiraju riješiti te probleme, ali za njih su potrebna velika ulaganja koja će se morati financirati.</p> <p>U sustavima centraliziranog grijanja toplina se gubi kroz cijevi na tlu, posebno ako su slabo izolirane. Nadogradnja starih i nepropusnih cijevi centraliziranog grijanja može smanjiti gubitke topline.</p>	Jan Rosenow, Claire Roumet (energetski gradovi)
--	---	---

Skupina 5

Pitanje	Odgovori	Odgovorili
Električne mreže ne mogu napajati električne automobile je li lažne vijesti? Distribucijsko društvo i prijevozno poduzeće nisu se	<p>Ovisi o broju automobila i kapacitetu svake lokalne mreže. Međutim, mreže se mogu nadograditi uz trošak: tehnologija je zrela. Stanice za punjenje mogu se programirati za rad samo ako je u mreži dostupna električna energija: to se naziva „pametnim punjenjem“.</p>	Massimo Maraziti (GU ENER)

<p>pripremili za to. Koja je energija kojom se opskrbljuju električni automobili? Gdje energija dolazi iz nuklearne elektrane.</p>	<p>U osnovi, mreža prikuplja i miješa električnu energiju putem SVE postrojenja za proizvodnju, ovisno o zemlji.</p>	
<p>Koji bi sustav pomogao u određivanju prioriteta i vraćanju trenutačne političke volje?</p>	<p>Kako bi se poduprlo političko vodstvo u korist energetske učinkovitosti, trebala bi postojati široka i vidljiva potpora građana i poduzeća, velikih koalicija u korist ambicioznijih mjera – one već postoje, ali su obično manje od saveza koji podupiru druge poslovne interese. Jedan od načina za istraživanje jest više postupaka za prikupljanje stajališta građana i zelenih poduzeća, više podataka kako bi se bolje razumjele prepreke i rješenja ovisno o akterima. Još jedan način mogao bi biti osiguravanje da su dionici energetske učinkovitosti dobro zastupljeni i da se njihova stajališta uzimaju u obzir tijekom donošenja politika. Za upravljanje EU-om obično je potrebno savjetovanje s dionicima tijekom planiranja politika, propisi bi mogli poduprijeti bolju integraciju doprinosa dionika ili pojačani dijalog između dionika i tvoraca politika ili pružiti financijsku i tehničku potporu kako bi se osiguralo da dionici udaljeni od donošenja politika i dalje dobiju priliku izraziti svoju perspektivu (aktivno informiranje). Stalne platforme za dionike u području energetike i klime mogле bi se uspostaviti na nacionalnoj razini (koje su već predložene u Uredbi o upravljanju).</p> <p>Da vaš glas tijekom izbora na razini EU-a te na nacionalnoj i lokalnoj razini utječe na politički proces.</p>	Camille Defard (JDI), Rados Horacek (GU ENER)
<p>Kako možemo utjecati na privatna poduzeća radi promjene i potaknuti ih da budu energetski učinkovitija?</p>	<p>Člankom 11. Direktive o energetskoj učinkovitosti (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AJOL_2023_231_R_0001&qid=1695186598766) zahtijevase da poduzeća s prosječnom godišnjom potrošnjom energije većom od 85 TJ tijekom prethodne tri godine uvedu sustav gospodarenja energijom. Poduzeća s prosječnom godišnjom potrošnjom većom od 10 TJ moraju provesti energetski pregled.</p>	Claudia Canevari (GU ENER), Claire Roumet (energetski gradovi)

	<p>Nadalje, potrebno je izraditi akcijski plan o preporukama koje proizlaze iz energetskih pregleda, dostaviti ga upravnom odboru i objaviti ga.</p> <p>Na primjer, u Ženevi općinsko energetsko društvo proizvodi toplinu iz jezera i opskrbљuje veliko susjedstvo. U Sonderborgu u Danskoj privatna poduzeća opskrbљuju druga poduzeća toplinskom energijom iz svojih industrijskih procesa.</p>	
Jednakost među zemljama, jednakost među akterima. Građani ne bi trebali imati svu odgovornost u rame.	<p>Pitanje se odnosi na pravednost. Važne su dvije vrste pravednosti:</p> <p>i. pravednost raspodjele, što znači da su dobici i gubici pravedno raspodijeljeni u društvu. Postoje različiti načini pravedne raspodjele, primjerice ravnomjernom raspodjelom troškova i koristi ili načelom „onečišćivač plaća”.</p> <p>ii. pravičnost postupka, što znači da se važne odluke donose na pravedan način. Javnost može smatrati da je donošenje politika „odozgo prema dolje” nepošteno; veća pravednost mogla bi se postići uključivanjem javnosti u donošenje odluka, primjerice u skupovima građana.</p> <p>EU, nacionalne vlade, regije i općine rade na svojim specifičnim razinama kako bi finansijski i odgovarajućim propisima pružili potporu građanima i poduzećima. Na razini EU-a financiranjem i propisima EU-a uzimaju se u obzir distribucijski učinci vlasničkog kapitala.</p>	Goda Perlaviciute, Claire Roumet (energetski gradovi), Rados Horacek (GU ENER)
Pitanja povezana s okolišem u pogledu prijelaza s fosilnih goriva. Belgija i Portugal te Grčka regionalne i nacionalne razlike te kako uskladiti?	Zakonodavstvo EU-a o energetskoj učinkovitosti uglavnom se sastoji od direktiva. Direktiva je pravni akt EU-a kojim se utvrđuje cilj koji države članice EU-a moraju postići. Međutim, na pojedinim je zemljama da izrade vlastite zakone o tome kako postići te ciljeve. Upravo je to zato što su države članice EU-a različite i stoga moraju postići ciljeve na drugačiji način.	Nikolaos Kontinakis (GU ENER), Claudia Canevari (GU ENER)

	<p>Stoga bi pitanje trebalo biti više o tome kako omogućiti i pomoći različitim državama članicama u postizanju sličnih energetskih i klimatskih ciljeva.</p> <p>U tom smislu europski pristup može ojačati sve zemlje jer omogućuje uzimanje u obzir nacionalnih okolnosti čak i pružanjem komplementarnosti i ekonomije razmjera u 27 zemalja.</p>	
Suverenitet EU-a ako razvijamo energiju iz obnovljivih izvora – kako postati suverena sila?	<p>Tržište fosilnih goriva uglavnom je globalno, a EU je jedan od glavnih uvoznika; tržište energije iz obnovljivih izvora uglavnom je lokalno (energija se troši blizu mjesta proizvodnje); stoga će se povećanjem udjela energije iz obnovljivih izvora i smanjenjem udjela fosilnih goriva smanjiti ovisnost EU-a o uvozu i poboljšati njegova sigurnost opskrbe.</p> <p>Energetska učinkovitost surađuje s energijom iz obnovljivih izvora kako bi se osigurao troškovno najučinkovitiji i najpravedniji prijelaz na dekarbonizaciju EU-a.</p> <p>Isto tako, ako smanjimo svoju potražnju za energijom, pomoći će EU-u da postane samodostatan</p>	Claire Roumet (energetski gradovi), Massimo Maraziti (GU ENER)

Skupina 7

Pitanje	Odgovori	Odgovorili
Koje su točno granice teme energetske učinkovitosti? Jesu li emisije uključene? Kakav je učinak promjena opreme kućanstava u smislu emisija?	<p>Energetska učinkovitost znači koliko energije trošimo kako bismo dobili iste energetske usluge koje su nam potrebne (topli domovi, promet, industrijska proizvodnja itd.). To znači da uključuje cijeli energetski sustav (električna energija, plin, nafta, ugljen, centralizirano grijanje, biomasa itd.).</p> <p>Mjerama energetske učinkovitosti nastoji se trošiti manje energije. Uključuje izolacijske kuće, upotrebu učinkovitijih uređaja itd.</p>	Jan Rosenow, Rados Horacek (GU ENER)

	<p>Energetska učinkovitost izravno utječe na emisije ugljika, ali se ne mjeri na taj način.</p> <p><u>28 % potrošnje energije u EU-u dolazi iz kućanstava</u>. Većina toga je grijanje domova. Energija koju troše kućanstva <u>čini samo 13,6 % rasvjeta i električni uređaji</u>.</p>	
Kako se možemo boriti protiv programiranog zastarijevanja novih tehnoloških uređaja?	<p>Uredba: trenutačno se raspravlja o novoj europskoj uredbi o<u>ekološkom dizajnu</u> za održive proizvode. Cilj je ove Uredbe olakšati popravak, ponovnu uporabu i recikliranje proizvoda široke potrošnje, čime se smanjuje njihov utjecaj na okoliš. U tijeku su i rasprave o mogućoj zabrani planiranog zastarijevanja.</p> <p>Osim strožih propisa, i potrošači bi mogli imati ulogu, primjerice odabirom kupnje uređaja s duljim životnim vijekom i/ili bojkotiranjem s kratkim vijekom trajanja. Potražnja potrošača za održivijim proizvodima može potaknuti poduzeća na promjenu.</p> <p>U tom pogledu Uredba o ekološkom dizajnu održivih proizvoda razmatra uvođenje „digitalnih putovnica za proizvode“. Putovnica će sadržavati upute za jednostavan popravak i recikliranje te informacije o utjecaju proizvoda na okoliš. Potrošači će moći usporediti putovnice putem internetske platforme.</p>	Julien Tami (GU ENER), Goda Perlavičiute, Arianna Vitali
Je li zamjena naših starih uređaja novim, energetski učinkovitijim uređajima, čime se proizvode svi ti novi uređaji, zaista iznenadujući energetski učinak proizvodnje tih novih uređaja?	<p>Da, to može biti slučaj!</p> <p>Zato energetski učinkovitiji uređaji nisu potpuno rješenje. Potrebno je promicati odgovarajuću (učinkovitu) proizvodnju, uporabu, odlaganje i recikliranje uređaja te sposobnost popravka i/ili čuvanja duljeg uređaja kako bi se maksimalno povećao učinak energetski učinkovitih uređaja.</p>	Nikolaos Kontinakis (ENER), Reinhard Six

	Ukupna potrošnja energije kućanskih aparata kao što je perilica rublja čini oko 13 % ukupne potrošnje energije. Velik dio energije koju troši kućanstvo odnosi se na grijanje i toplu vodu.	
--	---	--

Skupina 8.

Pitanje	Odgovori	Odgovorili
Koje su postojeće europske norme za obnovu energetske učinkovitosti? Koja je raspodjela odgovornosti među akterima? (npr. pojedinci, država, vlasnici, banke?)	<p>Europskom direktivom o energetskim svojstvima zgrada od država članica EU-a zahtijeva se da utvrde standarde energetske učinkovitosti koje zgrade moraju dosegnuti pri obnovi. Te standarde utvrđuju države članice EU-a ovisno o svojim lokalnim uvjetima (klimatskim, gospodarskim itd.). Države članice EU-a također mogu utvrditi stroža pravila.</p> <p>Kad je riječ o odgovornosti, države članice utvrđuju standarde i provode ih, pojedinci/vlasnici moraju ih poštovati i mogu zatražiti tehničku i finansijsku potporu države/regije ili privatnih (banka).</p> <p>Nadalje, Direktiva o energetskoj učinkovitosti uključuje posebne odredbe kojima se promiče obnova javnih zgrada na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini po godišnjoj stopi od najmanje 3 % njihove ukupne površine poda kako bi ih se pretvorilo u energetski visokoučinkovite zgrade.</p> <p>Kad je riječ o raspodjeli odgovornosti, možemo odgovoriti na to kome je najmodavac zgrade.</p> <p>Kako biste vidjeli tko su svi dionici u obnovi zgrade: https://www.renovate-europe.eu/about-the-campaign/renovate-eu-2050/</p>	Julien Tami, Edoardo concari, Mathieu DALOZE (GU ENER) Claire Roumet (energetski gradovi)

<p>Što je europska kombinacija izvora energije? Koji su trenutačni trendovi? Očekivani budući razvoj događaja? Razvoj događaja u proteklim desetljećima?</p>	<p>Brojevi EUROSTAT-a: Kombinacija izvora energije u EU-u 2021., što znači raspon dostupnih izvora energije, uglavnom se sastojala od pet različitih izvora: sirova nafta i naftni derivati (34 %), prirodni plin (23 %), obnovljiva energija (17 %), nuklearna energija (13 %) i kruta fosilna goriva (12 %).</p> <p>To ne znači da se sve te energije proizvode u EU-u: energija dostupna u EU-u potječe iz energije proizvedene u EU-u i iz uvoza energije.</p> <p>EU je 2021. proizveo oko 44 % vlastite energije, dok je 56 % uvezeno. Kad je riječ o energiji proizvedenoj u EU-u, najveći udio energije iz obnovljivih izvora (41 % ukupne proizvodnje energije u EU-u). Drugi najveći izvor bila je nuklearna energija (31 %), nakon čega slijede kruta goriva (18 %), prirodni plin (6 %) i sirova nafta (3 %).</p> <p>Da odgovore na neopravdanu i ničim izazvanu rusku invaziju na Ukrajinu i rat koji je iz toga proizašao te da prestanu kupovati ruski plin; Potrošnja plina u EU-u smanjila se za 19 %; i kupio plin od drugog dobavljača (Sjedinjene Američke Države, Alžir....)</p> <p>Najveći pad u proizvodnji energije potječe iz sektora nafte i nafte; međutim, i dalje je najveći izvor energije u Europi. Trend je sve više opskrbe električnom energijom iz obnovljivih izvora (posebno prošle godine: procvat proizvodnje solarne energije)</p>	<p>Goda Perlavičiute, Luuk Koiter (GU ENER), Claire Roumet (energetski gradovi)</p>
<p>O energetskoj učinkovitosti: kakvo je trenutačno stanje u Europi, koji su trendovi i politike u tijeku? Navedite konkretne primjere</p>	<p>Energija je u podijeljenoj nadležnosti EU-a i država članica. Energetska učinkovitost ključni je cilj energetske politike EU-a te je kao takva u podijeljenoj nadležnosti. EU ima ključnu ulogu u postavljanju ciljeva i oblikovanju općeg zakonodavnog okvira. Države članice moraju uspostaviti politike i mјere za postizanje ciljeva utvrđenih na razini EU-a, uzimajući u obzir nacionalne posebnosti.</p>	<p>Edoardo concari (GU ENER), Arianna Vitali, Rados Horacek (GU ENER)</p>

	<p>Okvir politike EU-a za energetsku učinkovitost nedavno je revidiran u skladu sa zelenim planom EU-a kako bi se povećale ambicije za 2030. i postigao cilj klimatske neutralnosti do sredine stoljeća. Glavni je zakonodavni akt u tom pogledu Direktiva o energetskoj učinkovitosti, kojom se utvrđuju opći ciljevi energetske učinkovitosti za 2030. i koja uključuje odredbe o uzornoj ulozi javnog sektora u pružanju primjera u području energetske učinkovitosti. Nadalje, Direktivom o energetskim svojstvima zgrada promiče se ubrzavanje obnove zgrada, dok se zakonodavstvom o ekološkom dizajnu i označivanju energetske učinkovitosti promiču energetski učinkovitiji uređaji i proizvodi.</p> <p>Unatoč napretku ostvarenom proteklih desetljeća, u gospodarstvu EU-a i dalje postoji golem neiskorišteni potencijal za energetsku učinkovitost, posebno u sektorima kao što su građevinarstvo, promet i industrija. Ciljevi EU-a jasni su, ali mјere na nacionalnoj razini moraju se ubrzati kako bi se postigli.</p>	
Tko odabire naše kombinacije izvora energije i kako? Poduzeća? Države?	<p>U članku 194. Ugovora o funkciranju Europske unije (UFEU) navodi se da svaka država članica ima pravo birati svoju kombinaciju izvora energije (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012E/TXT).</p> <p>Države članice pritom uzimaju u obzir njihove posebne okolnosti: neke zemlje imaju veći potencijal za hidroelektričnu energiju, neke imaju više vjetra, nešto više sunca, neke imaju prirodni plin, neki ugljen, dio nafte, mnoge imaju biomasu itd.</p> <p>Stoga je to uglavnom nacionalna odluka (koju donosi vlada), posebno kako bi se osigurala sigurnost opskrbe.</p>	Massimo Maraziti (GU ENER), Claire Roumet (energetski gradovi)
Kada je bolje zadržati upotrebu starog uređaja koji još uvijek radi, ali troši mnogo, nego kupiti novi energetski učinkovitiji uređaj? Ili	Trošak povezan s uporabom uređaja tijekom njegova životnog vijeka obično je veći od troška njegove kupnje. Stoga stručnjaci ponekad tvrde da kupnja uređaja za energetsku učinkovitost uvijek ima smisla.	Nikolaos Kontinakis (GU ENER), Claire Roumet

kako građani mogu dobiti te informacije?	<p>Međutim, s obzirom na ekološki otisak uređaja, potrebno je promicati odgovarajuću (učinkovitu) proizvodnju, uporabu, odlaganje i recikliranje uređaja te sposobnost popravka i/ili duljeg zadržavanja dobro funkcionirajućih uređaja kako bi se maksimalno povećao pozitivan učinak energetski učinkovitih uređaja.</p> <p>Neki su podaci ponekad dostupni o ugljičnom otisku uređaja, ali nije obvezno navesti te informacije.</p>	(energetski gradovi)
---	--	----------------------

Skupina 9.

Pitanje	Odgovori	Odgovorili
Postoji li dovoljno financijskih sredstava za pojedinačne zemlje za poboljšanje u EU-u? Moraju li to učiniti sami? Kakvu finansijsku pomoć mogu pružiti?	<p>Ukupne potrebe za ulaganjima u energetsku učinkovitost za razdoblje 2021. – 2030. procjenjuju se na 3000 milijardi eura za cijelu Europsku uniju. Javna sredstva za energetsку učinkovitost znatno su se povećala, ali neće biti dovoljna. Investicijski jaz, osim korištenja javnih sredstava, procjenjuje se na 1650 milijardi eura. Kako bi se premostio taj investicijski jaz, EU kombinira političke poticaje, tehničku potporu i javno financiranje kako bi se mobiliziralo više privatnog financiranja i više sredstava država članica, koja se upotrebljavaju na učinkovitiji način. Očekuje se da će to u prosjeku donijeti 165 milijardi eura godišnje.</p> <p>Zbog završetka plana oporavka EU-a 2026. i naknadnih nacionalnih javnih subvencija dodijeljenih tijekom energetske krize koja je opteretila javne proračune, državama članicama moglo bi biti teže pružiti dostačnu potporu privatnim zelenim ulaganjima u nadolazećim godinama. Nekoliko rasprava o većem proračunu EU-a ili novom zajedničkom zaduživanju radi doprinosa postizanju zelene tranzicije, uključujući ciljeve energetske učinkovitosti, primjerice u izvešću EIB-a o ulaganjima za 2023.</p>	Claudia Canevari, Mathieu DALOZE (GU ENER), Camille Defard (JDI)

Skupina 11.

Pitanje	Odgovori	Odgovorili
Zašto je energija vjetra posljednjih godina postala skuplja?	<p>Dva načina za razumijevanje tog pitanja. Prvo, veleprodajne cijene električne energije (iz svih izvora energije) postale su skuplje tijekom energetske krize. Veleprodajne cijene električne energije utvrđuju se na dražbama na istoj razini za sve izvore. Ako nema dovoljno energije iz obnovljivih izvora ili nuklearne energije (obje jeftinije), obično i elektrane na ugljen ili plin moraju proizvoditi električnu energiju. Stoga cijene plina utječu na cijenu električne energije za sve izvore energije, uključujući poskupljenje energije vjetra.</p> <p>(Veleprodajne cijene su cijena po kojoj proizvođači električne energije prodaju svoju energiju dobavljačima električne energije. Maloprodajna cijena uključuje i mrežne naknade i poreze.)</p> <p>Drugo, cijena izgradnje novih vjetroelektrana nedavno je postala skuplja zbog inflacije na građevinskim materijalima i viših troškova financiranja (više bankovne stope), međutim, u mnogim je zemljama energija vjetra na kopnu i dalje najjeftiniji oblik proizvodnje električne energije.</p>	Rados Horacek (GU ENER), Camille Defard (JDI), Siječanj Rosenow
Razmatra li EU budućnost iskorištavanja otpada iz električnih automobila i drugih električnih uređaja? Posebno električni automobili, koji se sve više koriste, ali je upotreba složena i teška, uzima li EU to u obzir i traži li EU rješenja? Postoje li ulaganja u rješenja za vodik?	<p>Da, EU ima novu uredbu o baterijama kako bi osigurao da se baterije, uključujući one iz električnih automobila, prikupljaju, ponovno upotrebljavaju i recikliraju. Postupno će se provoditi od 2025.</p> <p>Rješenja koja se temelje na vodiku imaju koristi od javnih ulaganja, ali automobili na vodik nisu energetski učinkoviti. Vodik je vrlo energetski intenzivan za proizvodnju i trebalo bi ga zadržati za vrlo specifične namjene u industriji u kojoj ne postoje druge alternative. Kad je riječ o osobnim automobilima, mnogo je učinkovitije odabrati električna rješenja.</p>	Camille Defard (JDI)

<p>Europski SUPER GRID – kakav je plan za to? Kada će projekt biti dovršen? Koji su planovi za to idućih godina? Kako će funkcionirati?</p>	<p>„Supergrid“ obično se naziva prijenosna mreža širokog područja, uglavnom transkontinentalna ili multinacionalna, čija je svrha omogućiti trgovinu velikim količinama električne energije na velikim udaljenostima.</p> <p>Uspostavljen je skupom različitih projekata koji će biti dovršeni u različito vrijeme. Ti bi projekti po završetku rezultirali stvaranjem elektroenergetske mreže koja bi povezivala europske zemlje međusobno i s drugim regijama, kao što su Sjeverna Afrika i Bliski istok.</p> <p>Konkretno, energetska međusobna povezanost europskim će državama omogućiti prodaju viška energije drugim zemljama i kupnju viška drugih u razdobljima nedostataka. To je ključno jer dostupnost energije iz obnovljivih izvora varira u vremenu. Europska supermreža daleko je od dovršetka, ali trenutačno se grade ili se aktivno planiraju brojni projekti.</p> <p>ENTSO-E, Europska mreža operatora transportnih sustava i Europska mreža operatora transportnih sustava za plin zajednički objavljaju „Desetogodišnji plan razvoja mreže (https://2024.entsos-tyndp-scenarios.eu/)<u>L</u>“ koji se periodično ažurira.</p>	<p>Massimo Maraziti (GU ENER). Arianna Vitali, Goda Perlaviciute</p>
--	--	--